

ועינינו הרואות דאלו המרפאים מוסיפים שיטות חדשות בכל עת, ואנשים לתומם חושבים שאם יש איזה רב שהתיר להשתמש ב'מח אחד' בכמה אופנים, זהו כבר היתר לכל שאר מעשיהם, ובאמת שבהרבה מקרים - גם אותם רבנים בעצמם שהתירו, יאסרו את התוספת שנתחדשה לאחר מכן, ומזה הטעם גופא לכאורה היה ראוי לגדור הדבר.

ועיין בחזון איש (שביעית סי' כג, א) שהקשה על דברי הגמ' בחולין (מד, א), שאמרו שהרוצה לעשות כדברי בית שמאי עושה והרוצה לעשות כבית הלל עושה, דהא קי"ל דבשל תורה הלך אחר המחמיר וכיצד יכול לעשות כדברי בית הלל המקילין? ותירץ, דהא דאמר הלך אחר המחמיר אינו אלא אם אין אחד מהם הוא רבו, אבל אם אחד מהם רבו - הולך אחריו אפילו להקל, ונקרא רבו כל שהוא קרוב לו ושומע שמועותיו תמיד ברוב המצוות, ע"ש. ומשמע דבכל ספיקא דאורייתא חייבים לנהוג כדעת המחמיר, אלא אם כן השואל כפוף להוראת המתיר תמיד, שאז יש להקל אפילו בדאורייתא כיוון שהוא רבו. וממילא הכא בעניין זה, כיוון שבודאי ישנם רבנים גדולים שאוסרים כנודע, והוא ספק תורה - אין לסמוך על איזה רב להתיר, אלא אם כן הוא רבו ושומע שמועותיו תמיד.

ובזה נחזור על הראשונות; כלל הדבר הוא, שכל מין פעולה שעושה האדם כדי שתגלה לו הנפש דבר הנעלם, הוא בכלל איסור קוסם שאסרה תורה, כמפורש בדברי הרמב"ם ורבינו ירוחם, ולא מצינו למי מרבתינו הראשונים והאחרונים שיבא להתיר דבר כיו"ב, והגם שמצינו לכמה מן הראשונים שכתבו לבאר איסור קוסם באופן אחר, כבר פסק הבית יוסף ככולהו ראשונים, וכמבואר בברית משה על הסמ"ג (ל"ת נב) דלא נחלקו הראשונים בדבר זה, אלא מר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי.

הרב משה שאול קליין

רב שכונת "אוד החיים"

דומ"צ בבד"ץ דהגר"ש ואזנר

בני ברק

אשר שאלתם בדבר שיטת הטיפול הנקראת בשם "קינסיוולוגיה" - "מח-אחד", שהיו שיצאו כנגדה בחרב ובחנית וכתבו לאסור זאת מחשש עבודה זרה, "דרכי האמורי" ועוד, ומאידך יש המתירים בשופי ואף ממליצים לשואליהם לילך ולהתרפאות בדרך זו, וביקשתם לשמוע דעתנו בזה.

הנה אין ברצוני להכנס לפרטי הדברים, אשר הן כמים שאין להם סוף, וגם לרבות הצורך לעסוק בכל הספרים הטמאים של חכמות חיצוניות אלו בכדי להגיע למיצוי הנושא, אך ההוראה למעשה בזה היא: שכל שיטות הטיפול שפועלים בצורה שאינה

ברורה לקהל הרחב, יש להמנע מלהשתמש בהם, ולא משום "מראית העין" בלבד, אלא זהו עיקר הדין, שכל דבר שאין ברור דרך פעולתו הוא נכלל בכלל "דרכי האמורי". ולכן לגבי שיטות טיפול המיובאות מהמזרח הרחוק, הדבר תלוי: טיפולים כגון מסאז' ודומיהן - מותרים, שהם פעולות מובנות לציבור. אך שיטות טיפול כמו "מטוטלת" והדומין לה, שאין מוכן לרוב בני אדם אופן פעולתם - יש להמנע מהן.

ושיטת ה"קינסיוולוגיה" - גם היא בכלל הדברים שיש להמנע מהן, שגם שיטה זו לא ברורה לקהל, ואף שטענת המטפלים - כאשר כתב הכותב הנכבד בקובצכם - שהכל הן פעולות טבעיות ופועלות בדרך הגיונית, ע"י בדיקת לחץ שרירי היד וכו' וכו', אין זה ברור שזו כל האמת (בלשון המעטה), וגם לו יהי כדבריהם, שכאשר נעמיק נמצא שהשיטה הזו פועלת בדרך הגיון, מ"מ א"א להכניסו בגדר של דבר הברור לקהל הרחב, ולכן כאמור יש להמנע ממנה.

ריפוי בעזרת "קינסיוולוגיה" עפ"י ההלכה - תגובות

הרב נחמן טירנהויז
ירושלים

בדברי הרב רוזנבלט, אף כי ניכר מבין שיטי המאמר, שהכותב השקיע ראשו ורובו בדבר וצלל במים עמוקים בכדי להעלות מזור לשבר בת עמי אשר להוטים לרוץ אחר המרפאים הללו ודומיהן, וטוב עשה, כאשר ראינו לרבותינו ז"ל שטרחו הרבה לישב מנהגם של ישראל בכמה עניינים ולהמליץ עליהם שאינם נכשלים חלילה באיסור, ומי אני שאבוא לפקפק על דבריו ולהמציא בכך קטרוג ח"ו על רבים מבני ישראל הדורשים במרפאים אלו, מ"מ לא אמנע מלכתוב את אשר נלענ"ד והבוחן יבחן, וזה החלי.

באות א' במאמר הנ"ל, למד מתוך דברי התוס' והרא"ש, שהאיסור להתרפאות מעבודת כוכבים הוא דווקא כשימלאו ב' תנאים: א. שהמטפל יזכיר שם עבודת כוכבים. ב. שידגיש לו שזו הדרך היחידה לרפאות מכתו ואין דרך אחרת זולתה. ודייקו מדבריהם דכתבו: "שמזכיר שם עבודת כוכבים ואומר שהעבודת כוכבים מועלת לכך", והיינו ב' תנאים, שיזכיר שם העכו"ם וגם שיאמר לו. וכן מהמשך דברי התוס': "כגון שאומר לו שאותם מים או אותם עצים מועילים לו ולא אחרים", עכת"ד. ולענ"ד במחכ"ת לא הבין דברי הראשונים ז"ל בזה. מה שכתבו שמזכיר שם העכו"ם ואומר לו שמועלת, היינו דבר אחד, שבודאי אם המרפא מזכיר שם עכו"ם בענייניו בלא לקשרו לרפואה, אין לזה שייכות עם האיסור להתרפאות בע"ז, ולכן כתבו שכשמזכיר אומר לו שהזכרה זו היא לצורך רפואתו, אך לא הזכירו בדבריהם שצריך לומר לו שלא ניתן למצוא